

Životné prostredie

revue pre teóriu a tvorbu životného prostredia

Roč. XXIX

6/1995

Obsah

P. Kučík, M. Venenyová: Odpady ako alternatívny zdroj energie	285
P. Kolat: Moderní energetické technológie pro využití biomasy	289
I. Masloviec: Spracovanie zberového papiera vo svete a v papierenskom priemysle SR	294
J. Perláč, L. Gombala: Stavebné dosky z kožiarskeho odpadu	297
V. Khunová: Nové trendy v druhotnom využití plastov	300
E. Rajczyková: Recyklácia kalov z čistenia odpadových vôd vznikajúcich pri výrobe kobercov	303
M. Boršč: Skúsenosti z prevádzky technologickej linky na recykláciu starých pneumatík	306
K. Matouš: Možnosti využiti odpadů ze Slovenských magnezitových závodů	310
D. Bakoš, J. Emrich, D. Franzenová, D. Senko: Sanácie skládok ako súčasť ekologickej stability krajiny	313
M. Varšavová: Kvalita vôd Dunaja na základe kyslíkových parametrov	317
Tribúna	
Rok tolerancie a ENCY '95	
G. Bianchi: Agresivita, radikálnosť, konfrontácia, tolerancia (v kontexte environmentálnych konfliktov a snáh o ich riešenie)	322
Kontakty	
A. Violová: Implementácia Rámcového dohovoru o zmene klímy v SR	327
M. Dobrovodská: Dánsko — krajina s ekologickým cítením obyvateľov	330
Aktuality	
A. Grešková: Aktuálne problémy životného prostredia v juhovýchodnej Európe	282
L. Šooš: TOP '95	283
V. Figusch: ENCY 1995 v európskych mestách	284
V. Sláviková: Študenti a životné prostredie	332

Druhotné zdroje

Posledné roky sú okrem iného charakteristické tým, že ľudstvo si stále viac uvedomuje zodpovednosť za zachovanie života na Zemi, všetkých zložiek neživej i živej prírody. Enormné drancovanie prírodných zdrojov surovín a bezohľadné odhadzovanie a vypúšťanie toho, čo už nepotrebuje, nás postavilo na okraj (a niektorí už tvrdia, že za okraj) priepasti. Všetky vyspelé krajiny, ale aj mnohé menej rozvinuté, začali – často pod tlakom verejnosti – prijímať a uskutočňovať programy na ozdravenie životného prostredia.

Vo výrobnom procese sa dajú nepriaznivé vplyvy obmedzovať v zásade dvoma spôsobmi. Prvým je používanie ekologických technológií, t. j. takých, ktoré neprodukovujú žiadne prírode cudzie látky, ani odpady. S určitými výhradami sem môžeme zaradiť aj tzv. bezodpadové, resp. máloodpadové technológie. V súčasnosti však prakticky nemáme ani technické, ani ekonomické možnosti na ich hromadné rozšírenie v širokom spektre výrobných odvetví.

Druhá cesta vedie k znižovaniu spotreby prírodných surovín, k ich viacnásobnému používaniu na rovnaký alebo modifikovaný účel. Možnosti viacnásobného využívania výrobkov sú značne obmedzené a vo veľkom sa tento spôsob používa azda len pri vratných obaloch. Častejšie sa na recykláciu využívajú rozličné druhy odpadov. Môže ísť o odpad, vznikajúci vo výrobnom procese, alebo o opotrebované a na pôvodný účel nepoužiteľné výrobky. Bez ohľadu na spôsob vzniku odpadu, jeho využitím sa nielen šetrí primárne zdroje surovín, ale súčasne sa rieši aj problém s jeho ukladaním na skládkach.

Ľudskej kultúre sa, pochopiteľne, nepodarí úplne napodobniť prírodu s jej uzavretým kolobehom látok a energií. Ani recyklácia nie je všeliekom. Je to tiež minca, ktorá má rub aj líc. Znižuje sa ňou síce množstvo odpadu, ale obyčajne sa zvyšuje koncentrácia škodlivých látok, čím narastá podiel nebezpečných odpadov. Napriek tomu je táto cesta v súčasnosti často jediná, ktorou možno aktívne pôsobiť na zlepšovanie stavu životného prostredia s akou-takou ekonomickou efektívnosťou.

V monotematickej časti tohto čísla uverejňujeme niekoľko príkladov aplikácií druhotnej suroviny, ktoré poukazujú na to, že pri komplexnejšom prístupe sa môže recyklácia stať aj podnikateľsky zaujímavá.

Vladimír Konrád

M. Jakab: Envirofilm '95	332
J. Zacharová: Súťaž detských kresieb k ENCY 1995	333
Esej	
J. Šmajš: Evoluce a protipřírodní povaha technosféry	324
Recenzie	334

ENCY 1995

Contents

P. Kučík, M. Venenyová: Waste as Alternative Sources of Energy	285
P. Kolat: Modern Energetic Technologies for the Use of Biomass	289
I. Masloviec: Processing of Waste Paper in the World and in Slovakian Paper-Making Industry	294
J. Perlác, L. Gombala: Construction Boards from Waste Leather Material	297
V. Khnunová: New Trends in Plastics Reuse	300
E. Rajczyková: Reclamation of Latex Waste Water Sludge Stemming at Carpet Production	303
M. Boršč: Experience from Technology Line Used for Recycling of Old Waste Tyres	306
K. Matouš: Possibilities of Waste Utilization from the Slovak Magnezite Enterprise	310
D. Bakoš, J. Emrich, D. Franzenová, D. Senko: Sanitation of Waste Storages as a Part of Ecological Stability of Country	313
M. Varšavová: Water Quality of the Danube River on the Basis of Oxygen Parameters	317
Tribune	
Year of Tolerance and ENCY '95	
G. Bianchi: Aggressivity, Radicalness, Confrontation, Tolerantion (in the Context of Environmental Conflicts and Struggle for their Solution)	322
Contacts	
A. Violová: Implementation of the Outline Agreement on Change of Climate in Slovakia	327
M. Dobrovodská: Denmark — a Country with Ecologically Deep-Felt Inhabitants	330
Recent news	
A. Grešková: Topical Problems of Life Environment in SouthEaster European Countries	282
L. Šooš: TOP '95	283
V. Figusch: ENCY 1995 in European Cities	284
V. Sláviková: Students and Life Environment	332
M. Jakab: Envirofilm '95	332
J. Zacharová: Competition of Child Drawing for ENCY 1995	333
Essay	
J. Šmajš: Evolution and Counter-Nature Character of Technosphere	324
Reviews	334

Secondary resources

Last years are characterized also by the fact that mankind understands its responsibility for maintenance of life on the Earth, of all components of animate and inanimate nature more and more. Enormous exploitation of natural sources of raw materials and unscrupulous discarding of that is not necessary for us any more stood us to the edge (somebody asserts that behind the edge) of the chasm. All developed countries, but also the less developed ones, started – often under the pressure of the public – to realize the programmes of environmental restoration. In the process of production the negative influences can be limited in two ways. The first one is the use of ecological technologies, i.e. of those ones that do not produce any nature-foreign materials or waste. With certain reservations also the so called wasteless technologies can be ranged here. At present we have neither technical nor economic possibilities to use them in a wide spectrum of production branches. The second way leads to a decrease of consumption of natural sources, to their multiple utilization for the same or modified purpose. Possibilities of multiple utilization of products are significantly limited and in large scale this way is used only at returns. For reclamation various species of waste are more often used – as the waste arising in manufacturing process or used and for original aim unserviceable products. Regardless the origin of waste by their use are not only primary raw materials are separated, but at the same time also the problem of their storage is solved.

Human culture, naturally, failed in the complex imitation of nature with its closed circulation of materials and energy. Nor the reclamation is an all-knowing medicine. It is also a coin with both sides. Although it decreases the amount of waste, but it increases the concentration of harmful materials that means an increase of dangerous waste. In spite of that it is often the only way that can with mediocre economic effectiveness actively influence on the improvement of the state of the environment.

In the monothematic part of this issue some examples of the application of secondary raw materials are published, which show that recyclization at a more complex approach can become interesting also for enterpreneurs.

Vladimír Konrád

Aktuálne problémy životného prostredia v juhovýchodnej Európe

Pod záštitou Ministerstva životného prostredia spolkové krajiny Sasko sa uskutočnilo v dňoch 25. 6.–28. 6. 1995 *Medzinárodné sympóziu o aktuálnych problémoch životného prostredia krajín juhovýchodnej Európy*. Sympóziu usporiadali v spolupráci Súdosteuropa-gesellschaft (Spoločnosť pre juhovýchodnú Európu) v Mníchove a Institut für Län-

derkunde (Ústav regionálnej geografie) v Lipsku. Spoločnosť pre juhovýchodnú Európu je široko zameraná organizácia, ktorá chce krajinám v tomto regióne pomáhať predovšetkým prakticky – vypisovaním projektov, udeľovaním štipendií a cien. Jednou z oblastí jej prioritných záujmov je životné prostredie.